

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Мартин Петров Караманлиев, д.м.

(Катедра по пропедевтика на хирургичните болести, Факултет по медицина,
Медицински университет – гр. Плевен; Клиника по онкологична хирургия към
УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД – гр. Плевен)

Член на Научното жури въз основа на заповед № 109-383/19.09.2025 г. на Ректора
на Медицински университет – гр. Варна

*Относно: защита на доц. д-р Янко Георгиев Янков, д.м. за придобиване на научна
степен „доктор на науките“ по научна специалност „Хирургия“, област на висшето
образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.1.
Медицина“.*

1. Кратки данни за кариерното развитие на дисертанта

Доц. д-р Янко Георгиев Янков, д.м. е роден в гр. Шумен през 1989 г. Завършва магистър по специалност „Медицина“ през 2014 г. и магистър по специалност „Здравен мениджмънт“ през 2016 г. в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна. От 2015 г. работи в Клиника по лицево-челюстна хирургия към УМБАЛ „Св. Марина“ ЕАД – гр. Варна - първоначално като лекар-специализант, а от 2020 г. след придобиване на специалност по лицево-челюстна хирургия – като специалист. За времето от 2019 г. до 2024 г. работи като асистент (хоноруван, редовен и главен) в катедрите „Орална хирургия“ към Факултета по дентална медицина и „Обща и оперативна хирургия“ към Факултета по медицина към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна. През 2021 г. и 2022 г. е самостоятелен докторант към Катедра „Обща и оперативна хирургия“, факултет „Медицина“ по специалност „Хирургия“ към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна и през 2022 г. успешно защитава дисертационен труд на тема „Стойности на прокалцитонина и делта неутрофилния индекс в хирургията на възпалителните заболявания на главата и шията“ като придобива образователна и научна степен „доктор“. През 2024 г. печели конкурс за доцент по лицево-челюстна хирургия и оттогава досега работи като такъв в катедра „Обща и оперативна хирургия“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна. През 2025 г. е назначен за началник на Клиниката по лицево-челюстна хирургия към УМБАЛ „Св. Марина“ ЕАД – гр. Варна.

2. Актуалност на тематиката и познаване на проблема

Дисертационният труд е на тема „Лимфни възли в лицево-челюстната хирургия – в норма и най-чести заболявания“. Обемът му е 222 страници. Онагледен е с 93 таблици, 41 фигури и 9 изображения. В библиографията авторът е използвал 428 литературни източници, като всички са на английски език. **Авторефератът** към дисертационния труд е с обем от 76 страници, като в него са включени 18 таблици и 12 фигури.

Целите на дисертационния труд са логично свързани със заглавието и са следните:

- извършване на съвременно и подробно цитологично, хистологично, анатомо-топографско и анатомо-онкологично описание на регионалните лимфни възли в областта на главата и шията, с акцент върху тяхното значение в лицево-челюстната хирургия;
- анализ на заболяванията на лимфните възли в лицево-челюстната област при хоспитализираните в Клиниката по лицево-челюстна хирургия пациенти, с разпределение по пол, възраст и клинична диагноза;
- класифициране на заболяванията на лимфните възли в основни диагностични групи и изследване на честотата и характеристиките им в клиничната практика;
- проучване на етиологичния бактериален спектър при пациентите с абсцеси и флегмони, произхождащи от лимфни възли на главата и шията;
- изследване на антибиотичната резистентност при пациенти с инфекциозни заболявания на лимфните възли, с анализ на връзката между пол, възраст и вид на изолирания микроорганизъм.

Всичко, написано в дисертационния труд, както и подробният и задълбочен анализ в него ми дават основание да заключа, че авторът доц. д-р Янко Георгиев Янков, д.м. отлично познава проблема, който описва.

3. Характеристика и оценка на изводите и приносите, до които доц. д-р Янко Георгиев Янков, д.м. достига

За постигане на поставените в дисертационния труд цели, дисертантът създава и изпълнява четиринадесет задачи, които са пряко продължение на поставените цели.

След подробен ретроспективен анализ на всички пациенти с болести на лимфните възли в лицево-челюстната област, които са били хоспитализирани в Клиниката по лицево-челюстна хирургия при УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД - гр. Варна за времето от 01.01.2015 г. до 31.12.2024 г. (n=563), той ги включва в девет отделни нозологични групи, които подробно описва и анализира: актиномикоза, саркоидоза, туберкулоза, фелиноза, метастатично ангажиране на лимфни възли, лимфопролиферативни заболявания, хроничен реактивен лимфаденит, абсцедирани лимфни възли и абсцеси и флегмони, произхождащи от тях, както и остър лимфаденит. В дисертационния си труд той анализира и сравнява демографската характеристика на изучаваните пациенти и динамиката на случаите през годините на наблюдение, изучаваните пациенти със заболяванията на лимфните възли на главата и шията спрямо броя им, изучаваните пациенти с оперативно и консервативно лечение и между изучаваните пациенти с лимфопролиферативни заболявания в лицево-челюстната област, етиологичния спектър на острите гнойни възпаления на лимфните възли в лицево-челюстната област и антибиотичната резистентност при острите гнойни възпаления на лимфните възли в лицево-челюстната област.

Прави впечатление правилното и професионално използване на статистическите методи за доказване на научната хипотеза. Използваните статистически методи за сравняване на показателите са точни и надеждни.

Така достига до тринадесет значими извода:

- броят на хоспитализираните пациенти с болести на лимфните възли на глава и шия варира циклично между 2015 и 2024 г. – с нарастване до 2019 г., спад по време на Covid-19 пандемията (2020-2021 г.), и възстановяване след това;

- няма дългосрочна и ясно изразена тенденция в броя на хоспитализираните пациенти с болести на лимфните възли на глава и шия, а по-скоро краткосрочни колебания, отразяващи външни фактори (като Covid-19 пандемията) и индивидуална вариабилност;
- хоспитализираните пациенти с болести на лимфните възли на главата и шията, лекувани оперативно, са почти четири пъти повече от тези, които са лекувани консервативно;
- най-честите заболявания на лимфните възли на главата и шията сред цялата изучавана популация от хоспитализирани пациенти са онкологичните, а най-редките са фелинозата и туберкулозата;
- при хоспитализираните мъже със заболявания на цервикалните лимфни възли доминират злокачествени болести – лимфоми и метастази, а при хоспитализираните жени – лимфопролиферативните и острите неспецифични лимфаденити;
- при хоспитализираните мъже има по-високи средни стойности, но по-малко на брой различни заболявания на лимфните възли на главата и шията, докато жените показват по-голямо разнообразие от диагнози, но с по-равномерно разпределение между тях;
- изолираните Грам-положителни микроорганизми при хоспитализираните пациенти с остри лимфаденити на главата и шията и с абсцеси и флегмони, произлезли от тях, са над десет пъти повече спрямо Грам-отрицателните;
- възрастта сама по себе си не е значим предиктор за антибиотична резистентност в повечето случаи на остри гнойни възпаления на лимфните възли на главата и шията при хоспитализираните пациенти. Разликите в чувствителността се дължат основно на вида на изолирания микроорганизъм, а не на възрастта на болните;
- при макар и малки представителни извадки (девет случая за levofloxacin и седем за meropenem), всички изследвани изолати при гнойните лимфаденити на главата и шията показват 100% чувствителност към levofloxacin и meropenem – антибиотици с универсална чувствителност;
- чревните бактерии, изолирани при острите гнойни инфекции на лимфните възли на главата и шията при хоспитализираните болни, остават силно чувствителни към широк спектър антибиотици, докато при пациентите с изолирани стафилококи последните често проявяват частична или висока резистентност и изискват попрецизен избор на терапия;
- няма антибиотик, при който и стафилококите, и чревните бактерии да са абсолютно резистентни;
- към piperacillin се установи статистически значима зависимост от пола – делът на чувствителните изолати е повече от три пъти повисок при мъжете, отколкото при жените с остри пурулентни лимфаденити;
- мъжкият пол при острите гнойни лимфаденити е с по-висока чувствителност към повечето антибиотици, докато женският показва по-високи нива на резистентност.

Приемам така формулираните изводи. Те имат съществена научна и практическа стойност, като дават насоки за поведение изведени от голяма кохорта от пациенти за дълъг период.

Приносите на дисертационния труд на доц. д-р Янко Георгиев Янков, д.м. са девет:

- извършен е пълен цитологичен, хистологичен и анатомо-топографски анализ на регионалните лимфни възли в областта на главата и шията, с акцент върху значението им в лицево-челюстната хирургия;

- извършен е детайлен анализ на възрастовото и половото демографско разпределение на пациентите с болести на лимфните възли в лицево-челюстната област;

- за първи път в България е направено голямо и детайлно сравнение между оперативното и консервативното лечение при пациентите с лимфаденопатии в лицево-челюстната област, което отразява значителния превес на хирургичните интервенции;

- описана е етиологичният бактериален спектър на острите гноjni лимфаденити на главата и шията и произлизащите от тях абсцеси и флегмони;

- направена е оценка на антибиотичната резистентност на изолираните щамове при гноjnите лимфаденити на главата и шията, която позволява по-прецизен избор на антибиотично лечение;

- изготвени са препоръки за клиничната практика при лечението на пациенти с метастатично ангажиране на лимфните възли в областта на шията;

- доказана е висока антибиотична чувствителност на чревните бактерии и контрастираща частична до висока резистентност на стафилококите към редица антибактериални агенти при гноjnите инфекции на лимфните възли в лицево-челюстната област, което може да подпомогне избора на емпиричното им антибактериално лечение;

- доказана бе полово обособена антибиотична чувствителност при острите гноjni лимфаденити на главата и шията, спрямо която антибиотикът piperacillin е с трикратно по-висока ефективност при мъжете в сравнение с жените;

- формирани са препоръки за оптимизиране на антибиотичната терапия при острите гноjni лимфаденити в лицево-челюстната област, базирани на установени закономерности в полово-специфичната резистентност – мъжете са с по-висока чувствителност към повечето антибиотици, докато жените изискват по-прецизен подбор.

Приемам така формулираните приноси. С най-голяма практическа стойност са препоръки/алгоритми за поведение при метастатични и остри гноjni лимфаденити.

4. Заключение

Дисертационният труд е добре организиран и структуриран, разглежда проблема в пълен обем и дава практически насоки за подобряване на поведението. Разработката отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна за придобиване на научна степен „доктор на науките“ по научна специалност „Хирургия“.

На основание на всичко написано по-горе, давам **положителна оценка** на доц. д-р **Янко Георгиев Янков, д.м.** за присъждане на **научна степен „доктор на науките“ по научна специалност „Хирургия“**, област на висшето образование „Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.1. Медицина“.

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679

13.10.2025 г.
гр. Плевен

доц. д-р Мартин Петров Караманджиев, д.м.

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679